

vsak četrtek (po potrebi tudi večkrat) z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7. Osebni pogovor od 11. do 12. ure popoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo. Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankirani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev

za Jugoslavijo K 10.—
» ostalo inozemstvo » 15.—
za celo leto.

Naročnika naj se plačuje vnaprej.
Posamezna številka velja 20 h.

Za oglašila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 15 h, za parte, zahvale in izjave ter za oglase med besedilom po 20 h za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h. Za izvestilo pri upravništvu 40 h posebej. Vprašanem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov: Upravništvo lista »Mir« v Celovec, Vetrinjsko območje št. 26. Poštnehranični račun št. 96.232.

Leto XXXVIII.

Celovec, 7. februarja 1919.

Št. 6

Amerikanska misija na Koroškem.

V Celovcu, 3. svečana 1919.

Možje velikega amerikeškega naroda, pozdravljeni v imenu pravice, svobode in demokracije!

Te dni se vozi po Koroškem v avtomobilih pod vodstvom polkovnika Milesa (izgovori Majlsa) ameriška komisija, kateri je dodeljen po en zastopnik Jugoslavije in Nemške Avstrije. Izprašuje ljudstvo pri delu, na cesti, v hišah, pred hišami, otroke, ženske — vse, kar vidi in se ji zdi primerno za presojo razmer. Določiti ima demarkacijsko črto med Nemci in Jugoslavlani. Ker se zastopniki obeh držav pri pogajanjih v Gradcu niso mogli zediniti, so prepustili določitev demarkacijske črte ameriški komisiji, ki naj kot popolnoma nepristranska stranka določi začasno mejo do mirovne pogodbe. Izpraševala je ljudstvo ob Vrbskem jezeru, v Hodišah, Škofičah, Logi vasi, po spodnjem Rožu, po zvrhnem Rožu, v Ledenicah, v Št. Jakobu v Rožu, Maloščah, v Ločah. Začela je pri Spodnjem Dravogradu, bila na Ledu, v Velikovu in v velikovski okolici. V Št. Jakobu v Rožu je bila dvakrat.

Komisija je mogla konstatirati, da prebivamo po vseh navedenih krajih Slovenci, konstatirati je tudi mogla, da veje vkljub nemškemu zasedanju po naših pokrajinah še primeroma zdrav jugoslovanski duh, kateremu se moramo ob teh razmerah čuditi. Da ljudstvo, ki so ga tisočletje teptali, ki ni nikdar dihlo zlate svobode, ne bo tako možato nastopilo kakor v drugih razmerah, je umljivo. Toda kakor se nam poroča z dežele, smo doživeli posamezne čudeže jugoslovanske samozavesti. Čast takim značajem! Da bo Amerikancem mogoče to in ono nerazumljivo, o tem ni dvoma. Kako si more sploh svobodni državljani predstavljati, da so na Koroškem ljudje, ki so Slovenci, pa niso Slovenci. Take ljudi je mogel producirati samo koroški sistem. To je naša Alzacija Lorena, tu naša Macedonija. Naši voditelji razkropljeni, dežela od Nemcev zasedena, pa naj bi ljudstvo odločevalo!

Zato pa hvala in čast možem in ženam, dekletom in fantom, ki so se postavili in brez strahu izpovedali, da so Slovenci. Naši otroci jim bodo vedno hvaležni. Slava tistim, ki so se odločno potegnili za našo mlado državo Jugoslavijo. Zapamto pravičnosti ameriške komisije, ki bo določila začasno mejo med nami in Nemci.

Sedaj — ali nikoli!

Raztreseni smo bili na razne kraje in krovine. Razdeljeni na Kranjsko, Štajersko, Koroško, Primorsko, Istro, v Italiji in na Ogrskem so bivali naši bratje, delavci pa so razkropljeni po plavžih na Gorenjem Štajerskem, borba za kruh je gnala cvet naših ljudi v Ameriko in na Westfalsko. Prišel je trenutek, ko naj bi se ti raztepeni udje združili s Hrvati in Srbi v narodno celoto. Bogata naša domovina naj bi dajala vsem dobrega kruha in zaslužka. Ne več sužnji in hlapeci, ampak svobodni, enakopravni državljani. Kar je snival že naš ziljski rojak Matija Majar, za kar je deloval Andrej Einspieler, za kar so se potegovali vsi naši pravi politični bojovníki, se ima sedaj uresničiti.

Davorin Trstenjak je rekel: „Pri nas mora biti, ker smo majhen narod, vsak narodnjak velik značaj.“ To velja posebno sedaj, ko naši sosedi poskušajo vse mogoče, da bi nas ločili od naših bratov. „Kri ni voda“, in združiti se mora, kar spada skupaj. Zgodovina nas uči, da so narodi, ki so se bojevali za narodno edinstvo, še vedno dosegli uspeh. Nastala je združena nemška država. Lahki so si ustvarili združeno Italijo, na Laškem se nadaljuje sedaj proces narodnega ujedinjenja. Dobili bodo Trentino na Tirolskem, ki jim pripada po narodnostnem principu. Na naši jugozapadni meji pa segajo predaleč in mislijo uresničiti svoje imperialistične težnje. Upajmo, da bodo tukaj zmagala načela pravičnosti.

Kar se sedaj na Koroškem godi, je zadnji odstavek nemške nadvlade. Kličejo in vabijo nas, naj se odrečemo Jugoslaviji in izrečemo za Nemško Avstrijo. Napeli so vse sile, imajo velikanski aparat propagande v svojih rokah, za-

sedli so dve tretjini našega ozemlja. V senci nemških bajonetov podpisujejo naši ljudje listke za Nemško Avstrijo. Ali naj to glasovanje velja? Ali je pravično? Ali more narod, ki je bil tisočletni suženj, odločevati o svoji usodi? Ne! Sedaj, v teh sledečih tednih se bo odločevala za vedno naša usoda. Sedaj je čas, da se osvobodimo in postanemo krepek narod, da si priborimo življenje, ki je naroda vredno.

Oton Zupančič, naš največji moderni liriki, je zaklical:

Kje domovina si? Ali na poljih teh?
Še pod Triglavom, okrog Karavank?
Ali po plavžih si, ali po rudnikih:
Tu? Preko morja? In ni ti meja?
Boš jih kot lastavke k sebi priklicala?
Kakor golobe prizvala pod krov?
Ali jih tuja bo slava premamila
in jih nikoli več k tebi ne bo?!

Naši „odrešeniki“.

Kakor sovražnik udere v mirno stajo med čredo ovac, jih navda s smrtnim strahom, davi in razprši na vse vetrove, tako so udri med nas. Pojdi kamorkoli v slovenskem Korotanu, kamorkoli so udri, povsod ista slika. Povsod so s silo jemali mirnemu Slovincu, kradli in ropali, celo živino odgnali iz hlevov in jo klali. Ljudi pa so mučili, pretepali, zmerjali in opljuvali, odgnali v zapore ali pregnali iz domače hiše. V tujini begajo okoli in jih ne pustijo domov. Pogled v Tinje, kako so izropali župnišče in hleve, idi dalje proti Celovcu, v Št. Peter pri Grabštajnu, pogled v Rož, idi preko Loč v Zilsko dolino: povsod ista pesem. Idi v Borovlje, že pri vходу v trg zapaziš prazna izložna okna g. urarja Lečnika. Vse oplenjeno, duri in okna razbita. Oglasi se v župnišču, kjer so vse prevrnili, pretaknili, oplenili in pohodili, tako da je celo nemški žandar rekel ob pogledu na razdejanje: „da muß eine ganze Bande gewesen sein!“ Cela tolpa! Gorje kraju, kamor uderejo, gorje njemu, kogar napadejo! Gorje jim, če bi jih bili dobili! „Wo sind die windischen Hunde?“ s tem klicem so udri v slovenske hiše.

Podlistek.

Kako se mi je godilo pri izpitu.

(Spisal J. Z.)

Skušnje ali izpiti so mejniki na poti v človeškem življenju, o kojih važnosti so še dandanes različnih nazorov učenjaki vseh ver in narodov. Nekateri trdijo, da skušnje ali izpiti poglobijo in razširijo vpogled v dotični predmet, hkratu utrdijo ugled učiteljstva, kajti učenec kaj lahko pri izpraševanju med letom uspe, ne izvije se pa kar tako iz klešč strogih in resnih izpraševalcev koncem leta, ko je treba natančno in temeljito odgovarjati na celo snov izpraševanega predmeta. — Drugi povdarjajo praktično važnost skušenj ali izpitov, ker se pri taki priliki učence preseje in prerešeta, da se loči pristno blago od plevla, ki bi pozneje delal v bodočih poklicih zgago in napotje v raznih službah po pisarnah. — Tretji pa priporočajo skušnje ali izpiti radi lastnega ponosa, kajti, tako se radi postavljajo, med letom jo lahko zviješ, pri skušnji pa je treba pokazati zrelega moža, in že spričevalo o maturi, visokošolskih ali celo posameznih državnih izpitih ti zagotovi v službi in družbi več ugleda, da nekako pomilovalno gledaš na razne stanove, ki nimajo za seboj vrste takih destilacijskih pripomočkov, kakor so skušnje ali izpiti, iz katerih se povspneš v vzvišene višave človeške družbe, kamor ne more vsaka pritlikava duša ali kiljava babnica. — Tako učenjaki!

Po našem nemerodajnem mnenju pa je naj-

boljšo pogodil stari davkar M., ki je vedno trdil, da skušnje ali izpiti niso družega nego velika trpinčenja za mlade ljudi, in o takem trpinčenju ali mučenju bom tukaj govoril.

1.

Lepega poletnega popoldne, nekako pred tridesetimi leti, sva se peljala z materjo v idrijski pošti proti nam vsem znanemu Logatcu na Notranjskem. Za tretji dan sem bil namreč poklican k ravnateljstvu v Ljubljano, da zvršim izpit za davčne urade; ker se je pa treba pred izpitom tudi predstaviti, sem odšel že dva dni prej, da sem se drugi dan javil in vsprejel morebitna naročila ali poizvedel za vsekake spremembe glede časa, kdaj mi nastopiti. Tako sva se torej vozila; jaz zatopljen v premišljevanje raznih predpisov, mati v skrivnosti rožnega venca, medtem ko se je pošta mirno zibala proti določenemu cilju.

V Logatcu je vedno nekaj radovednežev poleg, kadar prikrevsajo konji iz Idrije; in tako se ni čuditi, ako je tudi naju pozdravil ob prihodu znanec H., ki je kot diurnist okrajnega glavarstva skrbel, da se ni zmešala vrsta številčk vložnega zapisnika. Za dobrih trideset goldinarjev stare avstrijske veljave je vršil točno in natančno svojo važno službo, ki mu je povzročala veliko skrbi, še več dobrega teka, največ pa pristne žeje po dolenskem cvičku, vrčku piva ali podobnih tekočinah. Ker si pa s tridesetimi goldinarji tudi v tistih časih ni mogel utešiti moreče žeje, je z veliko gloriozo pozdravil vsakega Idrijčana, kakor hitro je v Logatcu pomolil glavo iz poštnega voza, da bi od vožnje izmučeni potnik pod njegovim

nadzorstvom ne zgrešil prtljage, ne zamudil vlaka ali pozabil si ogledati zanimivosti dolgega Logatca. Tudi midva z materjo sva ga že od daleč zapazila, kako je sredi ceste stoječ, došlecev pričakoval, in skrbna roditeljica me je koj opozorila, češ, temu gospodu se lahko priporočiš, on gotovo pozna ljubljanske gospode. Po običajnem pozdravu in materini opazki da grem k izpitu, me je H. tudi v resnici takoj opogumil, naj se ničesar ne bojim, kajti med gospodi pri izpitu bo sedel tudi njegov sošolec, kateremu naj izročim pozdrav in zmaga bo gotova.

Tiste čase so imeli namreč običaj, da so potniku natovorili celo butaro pozdravov in že pri slovesu domá mi je pripomnil davkar: „Grissen sie mir den Finanzdirektor!“ Kontrolor se je zanimal za svojega strica, ki je bil tudi pri ravnateljstvu, tema dvema se je pridružil še H., da sem imel kar tri pozdrave pod pazduho, skoraj polovico finančne direkcije, tako da sem po večerji, h kateri je tudi H. prisedel, veliko zaupneje stopal proti kolodvoru.

Strah namreč, katerega ima tak osemnajstletni revež, kakoršen sem bil tedaj jaz, nikakor ni prazen. Že štirinajst mesecev pred tem so me uvajali v misterij raznih zakonov, naredeb, predpisov, določb, inštrukcij in ukazov, katerih neprebavno štilistiko sem še težje požiral, kakor prej v gimnaziji razne grške aoriste, latinske glagole in podobne srednješolske dobrote. Skok iz šole v pisarno postavi mladeniča v take, povsem tuje razmere, da popolnoma zgubi ono idealno ravnotežje in nazore v življenju, ki so mu jih vcepali skrbni profesorji, ko so govorili o Sokratu ali škandirali Virgilija.

Kmeta Habernika pri Rožeku, bil je ravno na oklicih, je nemški divjak v hiši za mizo ustrelil. Niti cerkve jim niso bile svete. Streljali so v njih (Grabštanj) in metali ročne granate, da so popokale šipe v oknih (Borovlje).

In sedaj naj pademo pod Nemca, da bomo na vekomaj izpostavljeni temu divjanju? Ne, ne, proč od ljudi, ki poznajo samo silo in nobene pravice, ki jim ni sveta ne osebna prostost, ne življenje in ne premoženje njihovega bližnjega. Proč od Nemcev, proč od ljudi, ki so se vrgli nad nas, da nas oropajo, zaslužijo, postrelijo in preženejo s predrage od naših očetov in dedov nam zapuščene svete zemlje!

V Slov. Plajbergu so prišli vojaki v župnišče in so vzeli vso obleko g. župniku in perilo, kuharici pa ves denar. Kuharica je namreč prodala 2 prašiča. Ko so vojaki prvokrat prišli in zahtevali denar, je kuharica dala 200 K, čez nekaj časa pridejo nazaj, eden nastavi na kuharične prsi puško in zahteva, naj mu izroči ves denar, nakar mu je izročila denar. Bilo jih je 6 vojakov. Matezlnov v Podgori jih je vodil.

Pri Boštetu, kateri je z družino zbežal na Kranjsko, so pobrali vso živino, vso obleko, še celo prejo. Ravno tako so storili pri Ravšem Gregorju. Pri Najekovcu so vzeli, ko se je gospodinja odstranila iz kuhinje, velik kos mesa in hleb kruha.

Mariborski dogodki.

(Avtentično poročilo iz Maribora.)

Pred okrajnim glavarstvom, kjer je razpravljala ameriška komisija z zastopniki koroških Slovencev, se je nabrala velika množica ljudi, ki je manifestirala za Nemško Avstrijo. Demonstrantje so hoteli biti zaslišani od Amerikancev, kar se je odklonilo. Množice so se potem pomikale na glavni trg pred mestno hišo in so navalile na mestno hišo. Hkrati so vojaki in civilne osebe, ki so bile spoznane kot Slovenci, bili napadeni. Raznim vojakom je množica izbila iz rok orožje. Tudi dr. Senekovič, policijski komisar, je bil napaden. Vrgli so ga na tla, vzeli mu s silo službeni samokres, teptali so ga in suvali, da je že bil malodane brezzavesten. Na njegove klice je prihitela straža, ki ga je mogla samo z bajoneti v rokah rešiti. Policija je zdaj pozvala množico, naj se razide, a ta je napadla mestno hišo in je skušala raznim vojakom vzeti orožje. Iz množice je padlo nekaj strelcev, ena krogla je zadela bajonet vojaka ter ga zlomila, tako da je kos bajoneta zadel v glavo zadaj stoječega. Zdaj še le so vojaki rabili orožje. Padlo je okrog 50 strelcev, pet oseb je bilo mrtvih, 30 ranjenih. Zdaj se je množica razpršila in nastal je mir. Demonstranti so bili sami krivi in posebno njihovi voditelji, da se je rabilo orožje. A značilno je tudi, da so bile pobite šipe slovenskih hiš, tako tudi v mestni hiši in bogoslovju. Množica je izzivala Slovence, na državno zastavo so metali sneg in jo skušali odstraniti. Učitelji ljudskih in srednjih šol so hujskali dijake in žrtve tega hujskanja so postali

V vagonu smo srečali novega znanca, učitelja S., ki je svojčas služil v našem kraju, zdaj pa je učil nekje pri Postojni. Tudi on je poprašal, kam se peljeva, in ko mu mati pove, da gremo h skušnji v Ljubljano, me takoj pohvali, da bo gospod sinko brezdomno dobro naredil, saj je bil tudi v šoli vedno vrl dečko. To priznanje me je posebno razveselilo, saj sem se še dobro spominjal, kako nam je uro navijal, kadar smo mu pri posebni uri nagajali, mesto vrlih dečkov pa smo bili leni paglavci in zlikavci.

Nekako o polnoči smo priropotali na kolodvor bele Ljubljane, ki je pa bila trenutno prav tako črna, kakor vsi drugi kraji ponoči. Nekaj svetilk je brlelo po kolodvorski ulici, mi pa smo jo mahnili urnih nog proti mestu, kajti voznja in zaspanec sta nas bila izmučila; poiskati prenočišča in leči spat je bil naš soglasen namen.

V tistih časih so imeli v Ljubljani tri hotele, ki so bili po vsej domovini znani, ker so dan za dnem po listih oznanjali materi Sloveniji svoje tujce. Prvi je bil „Pri Maliču“, ki je bil za razmere naše družbe prištet med draga prenočišča, ker so računali za posteljo po goldinarju, natakar pa ni vzel manj napitnine od groša, mejtem, ko smo drugodi dajali po dva krajcarja. Drugi je bil „Pri Slonu“; tega smo posebno cenili, ker je bila lastnica iz Idrije doma. Tretji pa je bil „Pri Avstrijskem Cesarju“, kamor so Dolenjci radi zahajali. Učitelj S. je že medpotoma vzdihnil: „Vedi Bog, kako bo s stanovanjem?“ a midva z materjo ga potolaživa, češ, gremo h Slonu, ondi nam vedno postrežejo. Prišedši tja pa še po stopnicah ni bilo treba, ker je že sluga zaklical: alles besetzt!

Tu imaš smolo! smo se spogledali; S. pa je bil celo nekako vesel, ker se je njegova sumnja uresničila. „Gremo pač h Maliču,“ nasvetujem jaz,

trije mladi dijaki. Demonstracije so se udeležili v velikem številu tudi nemški avstrijski oficirji v uniformi in nemški vseučiliščniki iz Gradca.

Tako avtentično poročilo iz Maribora! Naše poročilo v zadnji številki „Mira“ sloni na popolnoma napačnih informacijah, zato ga preklicujemo in konstatiramo resnico.

Politični pregled.

Nemške volitve.

Na protest Narodne vlade je centralna vlada Nemške Avstrije odgovorila, da na slovenskem, od Nemcev zasedenem ozemlju, ne bo volitev izvrševala.

Omejitev svobode Slovincem v Gradcu. Odgovor.

Graški Nemci oziroma nemška vlada v Gradcu je kot odgovor na mariborske dogodke omejila svobodo graškim Slovincem, jih postavila pod posebno pisemsko cenzuro in jim je prepovedala uporabo telefona. Narodna vlada v Ljubljani je proti temu protestirala. Graška vlada je nato odgovorila, da je samo deveterim Slovincem omejila svobodo in sicer radi mariborskih dogodkov, radi rekrutiranja v spornih krajih in radi pisemske cenzure, ki se vrši po Jugoslaviji, da pa je pripravljena to takoj ustaviti, če bodo dani predpogoji za to. Vlada Jugoslavije s tem ni bila zadovoljna, ker smatra vzdrževanje mira in reda v Mariboru kot popolnoma notranjo zadevo kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ko je obvestila centralno vlado v Belemgradu, je odposlala graški vladi oster protest, v katerem pravi, da bo primorana z ljubljanskimi Nemci postopati enako, če ne odgovori uradno, da je ustavila persekucije. „Tagespost“ pravi, da je položaj zamotan in za Nemce nevzdržljiv in da bi samo posredovanje antante, to je zasedanje Maribora, Ptujja, Slovenjgradca in Ljutomerja moglo najhujše zabraniti. — Prav bi bilo spodnještajerskim „Nemcem“, če bi se Slovencev zopet znebili, to radi verjamemo.

Goriški begunci

so imeli v Vysokem Mytu na Češkem protestni shod proti italijanski zasedbi jugoslovankega ozemlja.

Protestni shodi.

Dne 2. februarja so se vršili po vsej državi SHS protestni shodi proti italijanski okupaciji.

Belgrajska „Epoha“ piše ob tej priliki: „Naj Belgrad, naj vsa Srbija, ki je vedno znala globoko odmevati ob vsaki krivici, storjeni našemu plemenu, tudi to pot vstane kakor en mož in poroče glasno vsemu svetu: Roke proč od naših krajev!“

Češko-poljski spor

skušajo rešiti v Pragi. Na vsak način hočejo ustaviti prelivanje krvi med bratskima narodoma.

protivila pa se je mati radi stroškov. Ker pa ne sme biti človek pričo tujih ljudi takó skop, je ujenjala in stopili smo preko ceste v hotel, a tudi tukaj je bilo: alles besetzt! Ni nam preostajalo drugega nego „h Cesarju“. Prišedši do hotela, je bila veža še razsvetljena. „Bo nekaj“, pripomni učitelj S., toda vrata vrh stopnic so bila zaprta. Ko smo hišino izzvonili, se pojavi v debele rute obvezana glava opravičevaje se, da radi zob ni mogla prej vstati. Uljudnost je zahtevala, da jo je moja mati pomilovala in iz prijazne besede se je razvil ženski pogovorček o rutah in obvezah, kapljicah in kadilih, ki vse pomaga ukrotiti peklenško razbijanje po čeljustih. Konec pogovora je bil ta, da je hišina izjavila: „vejo gospa, spati pa ne morejo pri nas; v Ljubljano je prišlo iz Gradca dvajset oficirjev in vse postelje so oddane.“

Takó je; kaj pa sedaj?

Kakor nehoté in nevedé smo šli po stopnicah na cesto, preko Marijinega trga naprej, opazovaje in preiščevaje, kako Ljubljana takrat izgleda, kadar je vse zaprto. Ob tem preiščevanju pridemo Pod trančo in učitelj naju opozori, da bi še na četrtem kraju poskusili, dasi je bilo že precej čez eno uro. Peljal je naju na sv. Jakoba trg, h takrat dobro znani gostilni pri Virantu. Vežna vrata so bila sicer zaprta, ker je bila pa kavarna še razsvetljena, smo sklenili v sili tudi skozi kavarno svoj cilj doseči; za prvo pot pa smo izbrali posredovalcem hišni zvonec. „Kaj je?“ se oglasi zaspan glas nad vratmi. „Prosimo prenočišča“, so zapeli kar trije pod oknom. „Ja, tega pa ne bo nocoj; če povprašate jutri, je kaj upanja, za nocoj ste prepozni.“ Pok! in okno se je zaprlo.

„Veste kaj“, svetuje učitelj že skrajno zlovoljen, „kar v kavarno pojdemo; postal sem žejen samih skrbi za prenočišče, drugih hiš, ne poznam

Mirovna konferenca.

V Parizu se je desetčlanski odbor mirovne konference dne 29. jan. posvetoval o slovanskih zadevah. Najprvo so svoje poročilo predložili Poljaki, nato Čehi. Dr. Beneš je izročil svoje predloge glede mej češko-slovaške države. Poročilo navaja, da bo v mejah češke države prebivalo 10 milijonov Čehov in 3 milijoni Nemcev. Odbor mirovne konference je odobril to poročilo ter odklonil štatistiko prebivalstva od nemškoavstrijske strani, češ, da je napačna. To stališče desetčlanskega odbora mirovne konference je izredno važno tudi za rešitev jugoslovanskega in balkanskega vprašanja. Važno je tudi za nas koroške Slovence. — Francoski pooblaščenec major Buquois, ki se je informiral dne 29. jan. pri generalu Majstru o dogodkih v Mariboru, je izjavil, da je on kot zasebnik popolnoma prepričan, da bomo imeli Slovenci na severu in jugu to, kar nam gre po naši narodnostni meji.

Kolonije.

Desetčlanski odbor se je bavil tudi že s kolonialnim vprašanjem. Wilson je namreč predlagal, naj se nemške kolonije prepustijo v oskrbo in upravo zvezi narodov. Angleški vojni kabinet je temu pritrtil. Protestirali so dominioni. Nazadnje se je sklenilo, da bo tam, kjer bo ljudstvo sposobno, da se samo vlada, zveza narodov to željo izpolnila. Imenovali sta se Arabija in Mezopotamija, kjer bi se to v kratkem lahko zgodilo. Kjer pa se ljudstvo samo ne bo moglo vladati, bo zveza imenovala sosede, ki ga naj vladajo ali pa vladarsko oblast izročila kaki drugi sili, ki bo vršila vlado.

Nemčija z Anglijo.

Pisatelj knjige Berlin-Bagdad dr. Alb. Ritter se zavzema za veliko germansko zvezo med združeno Nemčijo in Anglijo. Ker se boji Anglija ameriške konkurence, bi bila baje zveza mogoča. „Z Anglijo, takoj z Anglijo ali v propad,“ kliče Ritter. Izjalovil se mu je načrt Berlin-Bagdad, izjalovil se mu bo tudi ta.

Dnevne vesti.

Osebnosti. Naš koroški slovenski rojak, absolvirani jurist Peter Jarnik iz Ziljske doline je vstopil kot notarski kandidat v pisarno g. notarja Hudovernika v Ljubljani. — G. dr. Rudolf Ravnik iz Glinj služi kot odvetniški kandidat v pisarni dr. Kodermana v Mariboru. — G. Jakob Podlesnik iz Prevalj je prestavljen iz Inomosta k okrožnemu sodišču v Maribor.

Ameriško odposlanstvo za določitev demarkacijske črte na Koroškem. Narodna vlada v Ljubljani je zvedela, da smatra ameriška misija za svojo nalogo samo določitev demarkacijske črte od Podkloštra do Spod. Dravograda. Ker sloni to stališče ameriške misije brezdomno na napačnih informacijah od nemške strani, je Narodna vlada v Ljubljani sporočila v Celovec

in kozarec čaja bo tudi vama ugajal.“ Stopili smo torej v zakajeni lokal, naročili vsak svoje in gledali kako živijo ljudje, ki spijo po dnevu in delajo po noči. Pri mizah so namreč sedeli razni prekupci in igralci, katerih „delovanje“ se večer za večerom po gostilnah in kavarnah vrši. Končno pa imajo tudi kavarne svojo uro in za nas je le prehitro prišla; ob treh zjutraj so nas z neprijetno uljudnostjo odpravili, in cela družba, trezni in netrezni, smo se znašli na cesti. Kavarniški gostje so racali domov, mi, brezdomovinci, pa v sredino mesta. V Zvezdi srečamo lampista, ki je pridno luči ugašal, in grozil nam je nov slučaj, da ostanemo na popolnoma temnih ulicah. Ker pa tega nismo hoteli, naskočimo še tega moža za dolgim drogom, a on nas začudeno gleda, da si ne vemo pomagati: „Vidjo, vidjo, kar tukaj-lele v paviljon naj se spravijo; še luč jim pustim gorjeti, pa bodo prav lepo počivali,“ in peljal nas je v ono hišico pred kazino, kjer ob nedeljah voj. godba igra. Hočeš, nočeš smo šli za njim in zasedli pripravljene prostore.

Lampist nam je voščil lahko noč, mi pa smo se uredili, kakor je bilo vsakemu prav. Od časa do časa so nas hodili policaji gledat; ko pa so videli, da nimajo nobenih tolovajev pred seboj, so nas pustili pri miru, kajti na vsakokratno vprašanje je učitelj nekaj zamrmral, mati je prebirala jagode na molku, jaz sem pa podolgem ležal s kovčgom pod glavó. Taki ljudje niso nevarni! Srečno smo tudi to skušnjo prestali in ko je bila ura pet, je šla mati k nunam v cerkev, učitelj jo je mahnil h peku Zalazniku, jaz sem pa še nekoliko poležal. Zgovorjeno smo imeli, da se dobimo v kavarni pri Virantu; Malič, Slon in Avstr. Cesar so se nam bili namreč tisto noč korenito zamerili.

(Konec sledi.)

podpolkovniku Milesu in profesorju Coolidgeu na Dunaju, da spada tudi Zilska dolina v tisto ozemlje, glede katerega se ima razsodišče izjaviti.

Deželni šolski svet v Celovcu je odstavil od službe prof. na celovski gimnaziji dr. Franca Kotnika in prof. na učiteljsku Kovačiča. V slovenskih listih pa smo brali, da je Narodna vlada nastavila na ljubljanski nemški gimnaziji za šolsko leto 1919 vse prejšnje nemške profesorje razen enega. Kdo je pravičnejši? Ljubljana ali Celovec?

Deželni šolski svet je odstavil od službe tudi veronaučnega profesorja Hribarja in prof. Gregorja Herzele, oba na realni gimnaziji v Beljaku. Začel je pometati z veliko metlo.

Župnika Mlinarja v Gorenčah, ki se je vrnil po graških pogajanjih na svojo župnijo, so Nemci zopet aretirali.

Veliki prijatelji koroških Nemcev smo bili koroški Slovenci. Sedaj nas tako slikajo vsi nemški listi. Mi pa pravimo: Hvala Bogu, da je prišel čas, ko se bomo izvili iz vašega smrtno-hladnega objema. Potem, ko bomo ločeni, bo tudi mir v deželi in z nemškimi sosedi — kmeti bomo dobro izhajali, če bodo dobre volje in če bodo hoteli mirno živeti.

Koroška republika. Veliko prijateljev našega lista nas je že vprašalo, kako sodimo o „koroški republiki“. Naša sodba je ta: Republika je, če so Nemci sami resno mislili na njo, mrtvo rojeno dete. Če so Nemci podpisali pogodbo, da se bodo držali demarkacijske črte, ki jo določijo nepristranski in pravični Amerikanci, so s tem že priznali ločitev Koroške v jugoslovanski in avstrijsko-nemški del. Tako je, prijatelji!

Vojno škodo na sedaj zasedenem ozemlju je treba javiti v Ljubljano Narodni vladi SHS. Tudi begunci lahko škodo naznanijo.

List za slovensko koroško mladino, ki mu je ime „Mlada Jugoslavija“, je začel izhajati v Velikovcu. Izdaja ga okrajni šolski komisariat. Do sedaj sta izšli 2 številki. Posamezna številka stane 30 vinarjev.

V Črni se je vršil dne 2. svečana dobro obiskan jugoslovanski shod.

Naši begunci so imeli v Velikovcu zborovanje, na katerem so o marsikaterih rečeh sklepali.

Amerikanci. (Z dežele.) Ne glede na to, da so Nemci s ponemčevalnimi šolami zastupili slovensko dušo na Koroškem, ko so dolga desetletja nasilno in krivično vzgajali Slovence za renegate in za nemštvo in jim ubijali svobodno narodno voljo, tako da se danes mnogi niti več svobodno odločiti ne morejo za Nemce ali Jugoslovane, ker so jim Nemci že od prve mladosti nasilno utepali nemškega duha in nemško mišljenje in jim ubijali slovensko čutenje, je treba pomniti še tole: Nekateri (sami so mi pravili) ameriške komisije niso spoznali. Imeli so jih za Nemce in se iz strahu izjavili za Nemško Avstrijo. Pozneje, poučeni o tem, so se hudovali, da jih nihče ni poučil, da pride ameriška komisija. Drugi so Amerikance pač spoznali, a se zopet niso upali izjaviti za Jugoslavijo v strahu, da bi se to ne zvedelo in da bi jih radi tega kdo ne denunciral pri Nemcih. Rekli so torej komisiji, da so za Nemško Avstrijo ali pa, da jim je vseeno, kam pridejo. Danes je namreč položaj na Koroškem tak, da je v respici nevarno izjavljati svoje simpatije za Jugoslavijo. Treba samo, da te nemški denuncira in jutri boš že sedel v zaporu v Celovcu ali Špitalu. Celo da bi se tisti koroški Slovenci, ki jim nemški bič še ni ubil svobodne narodne volje, mogli prosto izjaviti za Jugoslavijo, bi morali Amerikanci poprej deželo vojaško zasesti, da bi se nam ne bilo treba bati nemških šikan in preganjanj. Pri obstoječih razmerah pa o kaki svobodni odločitvi ne more biti govora in bila bi velika krivica in popolnoma proti Wilsonovim načelom, če bi na podlagi takega „ljudskega glasovanja“ Koroška pripadla Nemški Avstriji.

Kotmaravas. (Nekoliko pogleda v staro leto 1918.) Leto 1918. se lahko prišteva med bolj slabe letine glede poljskih in sadnih pridelkov, ker suša od leta 1917. je še močno vplivala posebno na travnike. Avgusta meseca pa je prišla še toča in zadela posamezne vasi, da ni bilo ne bilke ajde, polomila turščico, izbila vže zrel oves in uničila druge sadeže. Pa jesen je nam prinesla toli zaželjeni konec strašne vojne, in vrnilo so se naši možje, fantje in bratje iz zaledja in bojnih poljan zopet na svoje domove, a mnogo žen, deklet, bratov, sester in staršev čaka zastoj na svojce, ni jih več, ostali so tam na galiških poljanah, v gozdnih Karpatih ali v julijski Benečiji, kot žrtve vojne, ali pa so prišli domov kot pohabljeni. Pa tudi „španska“ je tirjala pri nas več mladih življenj v najboljših letih, in je umrlo tu skupno 53 oseb, dočim jih umrje po navadi okrog 30 vsako leto. Doživeli pa smo letos in opazovali tu zopet vojno v naši neposredni bližini, ka-

tere so se udeležili tudi nekateri izmed Kotmirčanov in iz dveh sosednih občin, pa naj raje o tem molčimo, ker je to prežalostno in presramotno za nas. Ravno tako je tudi žalostno in sramotno, če vabita ženin in nevesta, kojih umrli oče, mati ali brat je bil zaveden, nad vse vzoren Slovenec, ali pa še celo nemško ni znal, na svojo poroko s čisto nemškimi vabili in ne pomislilo, da s tem onečaščajo spomin svojih umrlih dragih in da je tak, kdor zaničuje se sam, trdna podlaga tujčevi peti.

Ledenice. Odgovor na članek v „Kärntner Tagblattu“ od 26. jan. Neki nemčur iz naše okolice, kateri so pri nas zelo redko nasejani, pošilja v „Kärntner Tagblatt“ dopise, da smo proti razdelitvi Koroške in za priklopitev k Nemški Avstriji. Proti temu članku mi Slovenci iz Ledenic in okolice ostro protestiramo, kakor tudi proti nasilstvenem ugrabljenju občine iz slovenskih rok. Mi smo in ostanemo Jugoslovani.

Kotmaravas. (Zopet krivica.) Kakor povsod, tako nas imajo tudi tukaj nemški magnati in kleščah, posebno zdaj ko pridejo volitve. Pa še bolj žalostno za nas, ko tako javno pobirajo glasove za Nemško Avstrijo, ko seveda v takem času skoraj vsak podpiše, ker smo zelo od njih strahovani. O, ko bi mogli osebno z ameriškimi komisijom govoriti, bi vse drugače izpadlo!

Rožek. Usojam si vam poročati o nezaslišanem nasilju, ki se godi tukaj od strani Nemcev. Sedaj so pobirali podpise, da jih predložijo ameriški komisiji, ko pride v naš kraj. Kako so jih pa pobirali, to pa vemo samo mi, ki smo bili priča tem nemškim nasilstvom in zvijačam. V našo vas na pr. so prišli nemški popisovalci samo v gotove hiše, ki so njih mišljenja, in od tam so potem popisali celo vas, tudi najbolj zavedne Slovence; ako je prišel tak popisovalec v hišo in se niso prebivalci hoteli podpisati, jih je sam kratkomalo popisal, ni pomagal noben izgovor. V krajih so rabili tudi silo, ako z lepa ni pomagalo; pri nas so popisali vse, kar leže in gre, od najstarejšega do najmlajšega, da, celo dojenčke in nekateri pravijo, da še take, ki jih še na svetu ni, in še po dvakrat so popisavali nekateri. Jaz sploh mislim, da bodo imeli tukaj več popisane, kakor je prebivalcev vseh skupaj. Pa to ni nobena izmišljotina, to je gola resnica, katero sem jaz pripravljen potrditi tudi s prisego. — Izvolili so tudi nek odbor, ki ima poučiti ameriško misijo o tukajšnjih razmerah; v odboru je en zastopnik Nemcev, en socijaldemokrat in en nemčur, ki je zastopnik Slovencev. So tudi sklenili, da ko bo prišla ameriška misija, bodo zastražili ves prostor, da ne bo mogel noben Slovenec blizu. Ker so mislili slovenski fantje nabirati podpise in opozoriti misijo na ta škandal, so aretirali Nemci v noči od 26. na 27. prosinca pet fantov, ko so se vračali domov. Ko so jih gnali skozi Št. Jakob, so tako prepevali slovenske narodne pesmi, da se je razlegalo daleč naokoli v največjo jezo Nemcev.

Iz Ribnice ob jezeru. Dne 30. m. m. se je pri nas zvedelo, da prideta tista dva ameriška oficirja s svojim spremstvom k nam v Ribnico. Seveda Nemci, katerih vseh pravih ni toliko kot ima človek prstov na rokah, so se tega na zunaj veselili in kar hitro razobesili nemške zastave. Teh par zagrizencev bi pač radi nas Slovence čisto pokopalo. To njih veselje in delo je bilo čisto zastoj, ker ta komisija še k nam niso prišli. Mi Slovenci Nemce dobro poznamo in tudi vemo, s kakšno zvijačo hočejo še druge pridobiti. Sedaj so na tem, da je mogoče da komisija nazaj grede ta kraj obišče. Prav bi bilo, da bi prišla, da bi videla kaj da smo. — V Hodišah se je pokazalo, da imajo samo še tri take, ki nasprotujejo, pa sami ne vedo zakaj. Zadnjič so morali pri seji še ti trije priznati, da so trdni Slovenci, pač nahujskani od neke dobro znane strani. Slovenci, bodimo edini in le v edinstvi je zmaga!

Borovlje. (Kako so v Borovljah hajlali.) Kakor drugod, tako so nas tudi tukaj obiskali Amerikanci. Po naključju pridem 1. t. m. v Borovlje, naenkrat zagledam vse polno „fan“ razobešenih in vse polno ljudi vseh vrst, veliko celo v „cilindrih“; no, kaj to vse pomeni, sem si mislil! Vprašam zraven mene stoječega moža, kaj to pomeni, in mi pove, da je ameriška misija tukaj prišla popraševati, kaj da so Borovlje, so li slovenske ali nemške, in povpraševali so vse sloje ljudi, ali to ne vem zakaj so nas pogledali, seveda to bomo šele izvedeli, morebiti da za Nemce? Bilo je toliko hajljanja, da se je Hrlovec majal. Borovski poredneži pravijo, da zdaj, ko ni moke in zabele, je „hajljanja“ dosti kuhati, se dene malo „hajla“ v juho pa je precej mastna, ali okus ni posebno dober; prej ko so bili Jugoslovani v Borovljah, se je reklo, da ti vse snedo, zdaj, ko jih ni več, pa tudi nič jesti ni; kdo pa

kaj zdaj sne? Smešno je bilo, ko so borovljanski Nemci oziroma nemčurji hajlali, je začela nemška gospa vpiti: „Spek, špek, špek!“ Gotovo je mislila, da bi bil špeh boljši kot juha, kjer se je kahal hajl. Drugokrat več, ko bo špeha več.

V Guštanju se je vršil dne 26. prosinca jugoslovanski tabor in zapriseganje koroških slovenskih vojakov. Shod je protestiral proti silovitostim obmejnih koroških Nemcev, ki jih upri-zarjajo v slovenskem delu Koroške. Zajedno je protestiral proti nepravilni zasedbi slovenskega Primorja. Na shodu je bilo zastopanih več tisoč koroških Slovencev. Govorila sta med drugimi tudi odvetniški kandidat dr. Ravnik in Jakob Podlesnik. Navzoč je bil tudi bivši koroški državni poslanec Franc Grafenauer.

Štebenj pri Dobrlivasi. (Pogreb.) Dne 3. prosinca je tu umrl in dne 5. prosinca bil pokopan Tomaž Najbrž pd. Jalnov sin, star še le 25 let. Vzrok je bila jetika, ki jo je prislužil kot vojak stare „dobre Avstrije“ v vojski na stražah in fronti in v bolnišnicah vsled nemarne in brezvestne postrežbe strežnikov. Bil je priden fant, zaveden kristjan in Slovenec. N. p. v m.!

Globasnica. (Zborovanje.) Dne 26. januarja je nam društvo napravilo zborovanje. Kot govornik je nastopil vlč. g. dr. Gr. Rožman, prof. bogoslovja v Celovcu. V svojem govoru nam je naslikal nove svetovne razmere. Zborovalci so mu bili za njegove lepe besede hvaležni in so mu glasno pritrjevali.

Zveza industrijcev na slovenskem ozemlju države SHS.

Z ozirom na izvršena pripravljala dela za ustanovitev zveze industrijcev na slovenskem ozemlju države SHS sklicuje podpisani pripravljalni odbor ustanovno glavno skupščino

na nedeljo 9. februarja 1919, dopoldne ob pol 10. uri, v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani.

Dnevni red te glavne skupščine je: Poročilo pripravljalnega odbora, sprejem štatutov zveze in volitev funkcionarjev.

Pri tem poudarjamo, da morejo kot člani pristopiti ne samo morda veleindustriji v ožjem pomenu besede, marveč sploh tudi obrtniki — industriji, čijih obrat presega po načinu in kakovosti obratovanja obrtniški značaj. Samoobsebi umljivo so tudi družbe, zadruga itd. lahko člani zveze.

Nujna potreba ustanovitve take zveze je splošno priznana. Ne gre morda samo za štatiistične namene; zveza industrijcev je poklicana, da uveljavlja in zastopa gospodarske interese prizadetih krogov na znotraj v Jugoslaviji ter na zunaj napram inozemstvu. Od pravičnega upoštevanja interesov naše industrije odvisna je gospodarska in davčna moč posameznika in celote. Zveza ima nalogo, pripomoči k splošnemu razvoju naše mlade industrije.

Delegati Slovencev potrebujejo glede vseh panog naše industrije točnih podatkov in navodil, ki jih morejo nuditi skupno organizirani industriji; zategadelj je zadnji čas, da prične poslovati zveza. Čim številnejši je pristop, tem izdatnejši je ugled zveze.

Pristop k zvezi prigrasiti je pismeno. Z veseljem moramo konstatirati, da je priglasenih že veliko število članov.

Pozivljamo tem potom ponovno vse industrije, ki tega dosedaj še niso storili, da prijavijo svoj pristop na naslov enega izmed podpisanih ter da ob enem sporočijo, ali se udeležijo glavne skupščine ali ne.

Kranj—Ljubljana, dne 29. januarja 1919.

Za pripravljalni odbor:

Vinko Majdič, Dr. Fran Novak,
industrijalec v Kranju, odvetnik v Ljubljani,
predsednik. tajnik.

Gospodarstvo.

Po poti v pogubo.

V časopisu: „Sozialistische Monatshefte“ piše socijalni demokrat Em. Kloth sledeče:

„Z velikimi koraki stopa naše gospodarstvo proti propadu... in temu se pridružuje resnična nespamet do zdaj neorganiziranih množic, ki jih nevedni in brezvestni ljudje ščuvajo; te množice zahtevajo blazne plače, ki nas morajo v kratkem privesti do popolnega poloma, gospodarstva in političnega. Te zahteve od dne do dne rastejo, tembolj, ko se jim nihče ne zoperstavi. Glavni krivci našega gospodarskega poloma so

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Dolniška glavica: K 15.000.000.

Rezervni zaklad: K 4.000.000.

Prodaja srečke razredne loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst in Maribor.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun.

Mapup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

Srečke na obroke, promese k vsem žrebanjem.

Ljudje, ki se proti tem zahtevam ne branijo, ki jih pripuščajo, mesto da se poslužujejo proti njim najostrejših sredstev. Treba je po premišljenem načrtu prepeljati množice ljudi, ki ne najdejo dela, tja, kjer primanjkuje delavcev, na kmete, v rudnike in v druga produkcijska podjetja, in to se mora takoj zgoditi, če ne, bo večina mestnih ljudi gladu poginila. Ako velikomestni delavci sami tega ne uvidevajo, treba je uvesti splošno delavno obveznost (vse prisiliti k delu), seveda je treba ob enem skrbeti za primerno dobrobit ljudi. V tem morajo sodelovati vsi ljudski sloji, posebno strokovne zveze in društva podjetnikov. Vse naše revolucionarne fraze nam v sili ne pomagajo nič. Mlada naša republika je izgubljena, ako voditelji niso zmožni, ustvariti ljudski svobodi in dobrobiti trdno podlago. Kar je tu rečeno samo za Nemško Avstrijo, velja več ali manj vsem. Po vojski nimamo zakladov, da jih delimo, kruh pa je — v grudi in v delu sploh, tu ga je treba poiskati.

Slovensko tovarno vžigalic namerava postaviti v Ljubljani trgovec Karel A. Kregar na svojem posestvu v Bohoričevi ulici.

Proračun Nemške Avstrije za prvo polovico leta 1919. izkazuje poldrugo milijardo primanjkljaja. „Plačila v Nemški Avstriji bodo velika,“ pravijo ljudje v celovski okolici.

Načrt za razdelitev veleposestev je skupna vlada v Belgradu že sprejela. Strokovnjakom in kmetom naj se nudi prilika, da se izrazijo o tem načrtu, kajti gotovo vse točke niso za vse kraje prikladne. Če ima n. pr. naš kmet v planinah kmetijo, ki meri nad 100 oralov, a je polovico sveta nerodovitnega in pašnikov, tako posestvo ne bomo šteli med veleposestva, ker nima take vrednosti, kakor pa če leži posestvo v dolini. Na Koroškem se morajo urediti prej razmere med nami in Nemci, potem bo še le mogoče kaj ukreniti. A premišljevat je že sedaj potrebno o naši agrarni reformi. Tudi med nami ni vse zlato, kar se sveti. Naši bajtarji in najemniki, invalidi in delavci morajo dobiti zemlje, ki jo bodo morali odstopiti nemški graščaki. Seveda je treba dati tem odškodnino. Živinorejske zadruge in druge gospodarske organizacije bodo morale poskrbeti, da dobe za svoje člane planinskih pašnikov, ki sedaj služijo večinoma lovu. Kako potrebna nam je ravno živinoreja, to smo posebno čutili med vojsko in čutimo še sedaj. A tudi „kruh spi“. Veliko njiv in travnikov na planinskih kmetijah so posadili grofje in veleposestniki s smrečjem. Tudi tukaj bo treba preuredbe, ker moramo povzdigniti produkcijo naše zemlje. Če je na planinskih posestvih pred nakupom po grofih moglo živeti toliko in toliko poštenih pridnih kmečkih rodbin, bo tudi sedaj mogoče. Preštudirati bo treba natančno, kaj je bilo prej — ali so bili življenjski pogoji za te kmete dani in zakaj so kmetije propadle. Na planine se bo vrnilo zopet življenje, v napol podrte domove se bo naselila zopet slovenska družina in ž njo zadovoljnost, pridnost in tiha sreča. Ne smemo torej zamuditi prilike in se moramo že sedaj zanimati za to veliko gospodarsko preosnovo, ki mora nam prinesiti zopet krepek, zadovoljen kmečki stan. Zanimalo bo bralce, da je imela Srbija že pred vojsko izvedeno agrarno reformo, bila je torej napredna država. Agrarno vprašanje čaka rešitve še med Hrvati in Slovenci. In pri rešitvi tega važnega vprašanja hočemo tudi mi sami priti do besede!

Raznoterosti.

„**Dravska divizijska oblast**“ za ozemlje Slovenije s sedežem štaba v Ljubljani se je že formirala. Za poveljnika je bil imenovan general

Krsto Smiljanič, ki je prevzel s 1. februarjem zapovedništvo nad vsemi poveljstvi, četami in zavodi na ozemlju divizije.

Slovenske knjige za šolsko knjižnico potrebuje štirirazredna ljudska šola v Črni. Nima niti ene slovenske knjige. Knjige (mladinske) je poslati na šolsko vodstvo v Črni na Koroškem.

Vera v jugoslovanski armadi. Hrvatski generalni vojni vikar Ferdo Rožić je poslal regentu Aleksandru v imenu rimskokatoliške vojaške duhovščine udanostno brzojavko, na katero je regent med drugim odgovoril: „Vera mora v naši armadi okrepiti duševne in etične moči, ki bodo ob enem trden temelj za njeno fizično moč. Vera je ljubezen in mora naš narod zvezati z najtesnejšimi vezmi.“

Ruski boljševiki so izvršili v zadnjem četrtletju 1918 13.764 obsodb po prekem sodu. Tako poroča „Pravda“.

Razglasi Narodne vlade.

Žigovanje bankovcev. Po ukazu kr. ministrstva za finance se odreja: 1. Žigosati (naredba z dne 3. januarja 1919, št. 250 [Uradni list XXXIII]) se ne smejo več ti-le bankovci avstro-ogrške banke: po 20 K II. izdaja, ddo. dne 2. januarja 1913, po 25 K ddo. dne 27. oktobra 1918, po 200 K ddo. dne 27. oktobra 1918, po 10.000 K ddo. dne 2. novembra 1918. 2. Prepoved, izrečena pod 1., velja tudi za bankovce po 500 K, ki jih je baje izdala avstro-ogrška banka zadnje dni oktobra ali prve dni novembra 1918, katerih emisijskih podatkov pa ni mogoče dognati uradno. 3. Podružnice avstro-ogrške banke v območju Narodne vlade SHS v Ljubljani bodo zamenjavale bankovce, navedene pod 1. in 2., najsi so že žigosani ali ne, dalje brezobrestne blagajniške nakaznice te banke po 1000 K, 5000 K in 10.000 K, za nežigosane bankovce prejšnjih emisij. Z ozirom na bližajoči se končni rok žigovanja (dan 2. febr.) naj se občinstvo, kolikor ne more uporabljati posredovanja denarnih zavodov, s to zamenjavo požuri kolikor mogoče. Po tem roku, a ne dalje kakor do dne 8. februarja t. l., se bodo menjavali omenjeni bankovci (nakaznice) le še denarnim zavodom, ki se jim dovoljuje, da smejo bankovce, prejete potem te zamenjave od avstro-ogrške banke, pod nadzorstvom pristojnega političnega oblastva prve stopnje naknadno žigosati. Dne 15. februarja t. l. pa mora biti tudi to naknadno žigovanje dovršeno. Državni uradi naj oddajo bankovce v svrhu zamenjave najpozneje do dne 8. febr. t. l. finančni deželni blagajni v Ljubljani. Ponavlja se, da mora biti žigovanje vobče (naredba z dne 3. januarja 1919, št. 250 [Uradni list XXXIII]) brezpogojno dne 2. februarja t. l. zaključeno.

Zirovni promet avstro-ogrške banke.

Kakor smo poizvedeli na pristojnem mestu, so nakazila v zirovnem računu avstro-ogrške banke preko mej SHS dovoljena samo, če jih je izrecno odobrilo kr. ministrstvo za finance. V najnujnejših slučajih naj se naprosi osebno posredovanje poverjeništa za finance.

Listnica uredništva.

V Šteben v Podjanski dolini: Drugega dopisa ne kaže pričakovati. — **Narodni svet Prevalje:** Vabila na shod nismo mogli priobčiti, ker je došlo že po shodu. — **Slovenskim fantom na Radišah:** Pretrpeli smo tisočletje pod nemškimi izesom, pa bomo še teh par tednov prenašali bridkosti in težave za našo stvar! Fantovske pozdrave! — **V Podjuno:** Zadevo o mesu bomo naznanili Narodni vladi v Ljubljani! Obrnite se na okrajno glavarstvo v Velikovec, ki bo vam gotovo rade volje razjasnilo zadevo. Može! Niste še navajeni na to, da imamo okrajnega glavarja, ki je kmečki sin in pozna vaše težave. Zapajte mu vse, gotovo bo, kolikor mogoče, vsem ustregel. Straha pred kancelijami v Jugoslaviji ne bo. Razumeli?!

Kuharica

na župnišče se sprejme od 1. marca. Ponudbe z zahtevami na upravništvo lista „Mir“ v Celovcu pod „Kuharica“.

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspeler**, prošt v Tinjah.

Odgovorni urednik: **Otmár Mihálek**.

Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Telefon 179.

Ali imate luč?

Jako dobre karbidne svetilke, ki se prilagajo v petrolejske svetilke, kakor tudi v razne vodne čaše.

Kos stane K 15.—

Vsako množino karbida razpošilja

Industrija za razsvetljavo

družba z o. z.

Maribor ob Dravi,
Gosposka ulica št. 5.

Za polovično ceno!

50 predmetov samo 25 kron!

Velike zaloge blaga, ki je bilo namenjeno za izvoz, pa je vsled otežkočenega prometa zaostalo, se oddajajo za polovično ceno. — Naslednjih 50 predmetov stane skupno samo 25 kron:

- 1 britev iz Solingen-jekla
- 1 žepni nož z 2 rezili
- 1 škarje za zložiti
- 1 denarnica iz imitiranega usnja
- 1 kresilo, gori brez bencina
- 1 cevka za smotke iz jantarjevega nadomestka
- 1 vratna verižica, pozlačena z obeskom
- 1 par uhanov s kameni
- 1 broža, moderna oblika
- 1 prstan, Double-zlato
- 1 bucika za ovratnico s Simili-kamnom
- 1 par manšetnih gumbov, Double
- 12 komadov dobrih remenčkov za čevlje
- 16 komadov podplatnih varovancev iz usnja
- 10 kosov pisalnih predmetov.

Pošilja proti povzetju

Jakob König

DUNAJ III/291, Löwengasse 37 A.

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plaščke za ministrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete, kelhe, ciborije, monstrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi oddelček za paramente Jožefovega društva v Celovcu.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva ulica št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva ulica št. 7.